

Forsknings, utbildning och utvecklingsavdelningen
Sofia Kling
Tfn: 063-14 76 22
E-post: sofia.kling@regionjh.se

2016-08-03

RS/1077/2016

Rapport Uppföljning av nationella minoriteter 2016

I handlingsplan för de nationella minoriteterna finns följande mål:

1. Region Jämtland Härjedalen synliggör aktivt sydsamisk kultur, språk och berättelser
2. Beslutsfattare inom Region Jämtland Härjedalen har god kunskap om de nationella minoriteternas rättigheter
3. En hälso- och sjukvård med god samisk kompetens vilket möjliggör ett gott bemötande av samiska patienter
4. Ökade möjligheter för patienter/besökare/medborgare att möta samt använda samiska i kontakt med Region Jämtland Härjedalen
5. Region Jämtland Härjedalen kommunicerar och upprätthåller en god dialog med länets samiska befolkning

I RD:s verksamhetsplan finns följande aktiviteter:

6. Utveckla samverkan med Västerbottens läns landsting och Norrbottens läns landsting om stärkt psykisk hälsa bland samer
7. Utarbeta riktlinjer för kommunikation och begriplig information för samtliga målgrupper med särskilt beaktande för äldre, nyanlända svenskar samt funktionshindrade.

Måluppfyllelse

Mål 1. Regionen samverkar med Gaaltije och bidrar genom detta samarbete till att synliggöra samisk kultur. Ett viktigt medel för att synliggöra samiskt språk är skyltar, något som också betonas av den samiska befolkningen. Här går det långsamt framåt och en tydligare prioritering skulle vara värdefull, framförallt när det gäller samisk fasadskyltning på fjällnära hälsocentraler.

Mål 2. Två utbildningskoncept ska tas fram (ett kortare och ett längre) men detta har än så länge inte gjorts. Kunskapen bedöms vara ganska låg bland cheferna. Intresse finns dock.

Mål 3. Vi fortsätter att utbilda personal i samisk kulturförståelse. Psykiatri, primärvård och personal som möter barn prioriteras. Under våren har ett studiebesök genomförts på SANKS (med fem deltagare härifrån) liksom två veckolånga auskultationer. Under hösten planeras ett utbildningstillfälle för personalen i Funäsdalen m.fl. och ett i samverkan med Östersunds kommun, för personal som möter barn. Ingen ST-läkare har hittills randat sig vid SANKS, vilket förmodligen beror på informationsbrist. Detta är en aktivitet som prioriteras. HC Strömsund har i uppdrag att utveckla hälsocentralen särskilt för den samiska befolkningen. En särskild referensgrupp är knuten till detta arbete.

Samisk kompetens beaktas inte vid nyrekryteringar, vilket vore önskvärt i åtminstone vissa verksamheter.

Ett personalnätverk för samisk personal har inrättats i syfte att kunna tillvarata den samiska kompetens som redan finns i organisationen på ett bättre sätt.

Mål 4. Vi sätter nu en satsning på bvc-kontroller med integrerad samiska. Den framtagna modellen testas och utvärderas under hösten.

Det går inte att ringa till regionen och få prata samiska. Enligt lag har enskilda rätt till detta.

Väntrum förses kontinuerligt med samiska tidskrifter, barnböcker och annat relevant material. Angående skyltning, se ovan.

Mål 5. Regionen genomför fyra samrådsmöten med samerna per år. Dessa är välfungerande.

Sedan hösten 2015 produceras ett nyhetsbrev med främsta syfte att informera länets samiska befolkning om regionens arbete. Nyhetsbrevet skickas ut fyra gånger/år till samebyar, sameföreningar, samiska organisationer och andra intresserade. Det trycks också upp och läggs ut i väntrum på hälsocentralerna.

En enkät har under våren undersökt samiska behov.

Aktivitet 6. Med medel från Socialdepartementet har en överenskommelse mellan de tre norrlandstingen tagits fram. Överenskommelsen har titeln "Att samverka och handla för psykisk hälsa i Sápmi" och är i skrivande stund inte undertecknad. Arbetet har samordnats av Region Jämtland Härjedalen.

Norrlandstingen tillsammans med Sametinget och samiska organisationer verkar för etableringen av ett nätverksbaserat centrum för samisk hälsa. Ett förslag på ansökan till Socialdepartementet är framtagen av VLL. Denna kommer att diskuteras under möte i september.